

ÜITS PAIGAKE

Tants nais- ja neiduderühmadele

Tantsu on loonud ja kirjeldanud Ülle Fershel 2007.aastal Tallinnas.

Muusika: Anu Taul

Sõnad: Mare Osi

1. Üits paigake ilman om viil,
üits paigake miu jaoss,
kost üitskõrd alassi tiid,
ei tää mis saass, kui ta kaoss.

2. Sääl paigast mia lövvä kikke,
mis süamel armas om,
sääl paigan või mia ikke,
ku süamel rasse om.

3. Vanavanembe ellive sääl,
viil eläs sääl miu emä.
Latse laiali ilma pääl,
nõnda üitsinde jäänu temä.

4. See paigake ilman om viil,
ta jäänü om miu jaoss.
Ei tää mis mina sõs tii,
kui üitskõrd ta ärä kaoss...

PÕHISAMMUD

Taktimõõt 3/8

1. Sirutussamm

2. Kiiksamm küljele või ette

3. Voorsamm

4. Libliksamm

5. Jooksusamm mõttepausiga

Sooritatakse kahe takti vältel ja liigutakse päripäeva päripidises sõõris.

Takt 1. Vasaku jalaga alustades liigutakse 3 jooksusammuga edasi.

Takt 2. Takti I osal astutakse parema jalaga samm. Takti II osal tuuakse vasak jalga parema juurde, takti III osal seistakse päkkseisus jalad VI positsioonis.

Järgmist kombinatsiooni alustatakse uuesti vasaku jalaga.

6. Jooks mõttepausi ja käte tööga

Harjutamiseks alustatakse päripidises sõõris ja liigutakse vastupäeva.

Takt 1. Parema jalaga alustades liigutakse 3 jooksusammu edasi.

Takt 2. Takti I osal astutakse vasaku jalaga samm. Takti II osal tuuakse parem jalga vasaku juurde, takti III osal seistakse päkkseisus jalad VI positsioonis. Takti I osal liigub vasak käsi (peale vallandamist) väikses kaarega ette ja eesolev käsi otse taha. Käed ühendatakse kõrvaltantsijatega pihkseongus (ollakse äraspidises sõõris). Järgmist kombinatsiooni alustatakse vasaku jalaga. Nüüd liigub 2. taktil parem käsi ette ja vasak taha.

7. Tee alustamine ("Kost üitskõrd alassi tiid")

Takt 1. Vasaku jalaga astutakse samm ette. Käed on seelikus.

Takt 2. Takti I osal astutakse parema jalaga samm edasi ja II osal tuuakse vasak jalga parema juurde.

Taktid 3–4. Parema jalaga alustades astutakse 2 sammu ette.

Takt 5. Igatev, muretsev. Tehes veerandpöörde paremale astutakse parema jalaga läbi lõõgastatud põlve samm küljele. Takti II osal tuuakse vasak jalga parema juurde. Parema käsi liigub "küünitavalt" liikumissuunas (kodu poole). Vasak käsi on vabalt all.

Takt 6. Takti I osal astutakse parema jalaga samm küljele. Takti II ja III osal seistakse võetud asendis (vasak jalga on küljel varbal).

Taktid 7–8. Tehes poolpöörde vastupäeva korratakse 5.–6. takti tegevust vasaku jalaga vasaku külje suunas.

MÄRKUS. Selles tantsus on kõik sammud sirutussammud ja põhisammu nr 7 puhul tõstetakse samme sooritav jalga eelnevalt maast 45° kõrgusele ja tugijalast laskutakse väikesesse poolkükki.

TANTSU KIRJELDUS

Taktimõõt 3/8, 4/8

OSAVÕTJAD: 12 naist või neidu

LÄHTEASEND: tantsijad seisavad kahel pool lava külgedel esipoolega keskjoone poole (Jn 1).

EELMÄNG (taktid 1–7)

Taktid 1-2. Parema jalaga alustades liigutakse kahe sirutussammuga lava keskme suunas. Alustatakse päripidise ringi moodustamist.

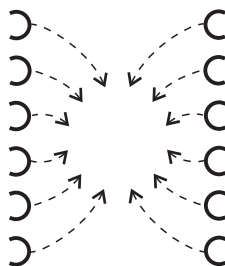
Takt 3 (4/8). Takti I ja III osal astutakse kaks sammu ringi keskme suunas ja takti IV osal lõppsamm koos laskumisega poolkükki.

Takt 4. Põlvist sirutudes tehakse “kүүunitav” liigutus parema käega ringi keskme suunas (kallutus paremale).

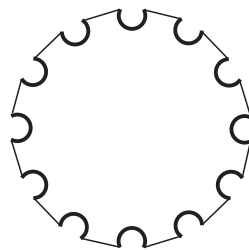
Takt 5. Korratakse 4. takti tegevust (läbi väikese poolküki) vasaku käega.

Takt 6. Takti I osal tehakse parema ja takti II osal vasaku käega kaarjas liigutus eest taha, lõpetades takti III osal ahelvõttes tagant. Käed ühendatakse pihkseongus.

Takt 7. Tõustakse päkkseisu (Jn 2).

Jn. 1

Jn. 2

A - OSA (taktid 1-16)

Takt 1. Kiiksamm parema külje suunas läbi tugeva põlveliigese kõverduse, vasak jalg jääb sirutatult varbale. Vaade paremale.

Takt 2. Kiiksamm vasakule, parem jalg jääb sirutatult varbale. Vaade vasakule.

Takt 3. Parema jalaga samm keskme suunas. Ühendatud käed vabastatakse ahelvõttest ja ühendatakse kõrvaltantsijatega pihkseongus all ning seejärel tõstetakse üles. Alustatakse poolpöoret päripäeva.

Takt 4. Vasak jalg tuuakse parema juurde ja seistakse äraspidisel ringjoonel. Käed langetatakse ette vasak-ristahelvõttesse.

Taktid 5-6. Korratakse A-osa taktide 1–2 liikumist (kiiksamm paremale ja vasakule).

Takt 7. Takti I osal astutakse parema jalaga päkksamm mööda kodarjoont välja.

Takti II osal tuuakse vasak jalg parema juurde päkkseisu.

Takt 8. Parema jalaga astutakse samm (läbi väikese poolküki) taha ringi keskme suunas koos päkale tõusuga, vasak jalg tõstetakse sirutatult ette-alla. Käsi ei vallandata.

Taktid 9-16. Tantsitakse põhisammu nr 7 (tee alustamine). Käed viiakse esimese sammu ajal seelikusse.

B - OSA (taktid 17-32)

Taktid 17-18. Tantsijad ühendavad päripidisel ringjoonel käed. Ees paremas nurgas olev juhtantsija alustab väljapoole kõveriku moodustamist (Jn 3). Juht- ja viimiktantsija vabakäsi on seelikus. Parema jalaga alustades tantsitakse kaks voorsammu. Iga takti jooksul viivad kaks tantsijat, alustades juhtantsijast (esimene neist takti I osal ja teine III osal) vasaku käe ristjungvõttesse. 18. takti lõpuks on esimese nelja tantsija käed vasak-ristjungvõttes.

Takt 19. Parema jalalaga kiige ette koos tugeva põlveliigese kõverdamisega. Vasak jalg jääb sirutatult taha varbale.

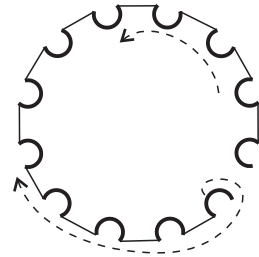
Takt 20. Keharaskuse ülekandmine (läbi lõõgastatud põlve) vasakule jalale koos päkale tõusuga. Tõstetud parem jalg jääb sirutatult ette-alla.

Taktid 21-28. Korratakse kaks korda B-osa taktide 17-20 tegevust. Liikumise lõpuks moodustatakse taas sõõr esipoolega päripäeva. Juhtantsija jõuab liikuda natukene rohkem kui pool ringi (liigub üle keskjoone).

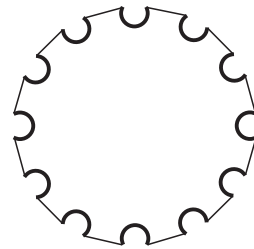
Takt 29. Takti I osal, tehes veerandpöörde paremale, astutakse parema jalaga päkksamm ringi keskme suunas (Jn 4). Takti II osal tuuakse vasak jalg parema juurde VI positsiooni koos põlveliigeste kõverdamisega. Ülakeha painutatakse tugevasti ette nii, et pea saab asetada kätele (nagu nutaks). Ühendatud käed viiakse ülalt läbi ringi keskme suunas ette.

Takt 30. Ollakse võetud asendis.

Taktid 31-32. Parema jalaga alustades taganetakse 2 sammu ringist välja (31. takti I osal astutakse üks samm ja 32. takti I ja II osal samm ja lõppsamm koos päkkadele tõusuga). Käed vabastatakse eelnevast võttest ja ühendatakse kõrvaltantsijatega pihkseongus (sõõr).

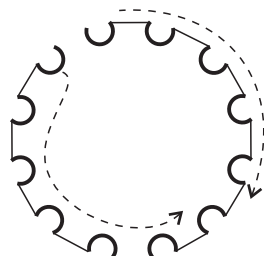
Jn. 3

Jn. 4

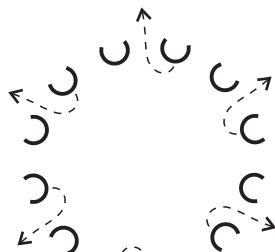
C - OSA (taktid 33–48)

Taktid 33-40. Vasaku jalaga alustades liigutakse kombinatsiooniga nr 5 (neli korda) mööda kõverikku (Jn 5). Vedajaks on taga vasakus nurgas olev tantsija. Juht- ja viimiktantsijal on vabakäsi seelikus. 40. taktil III osal tehakse poolpöörde vastupäeva, vallandatud käed tõstetakse üles (ei ühendata). Tantsijad on päripidisel ringjoonel, ummisseisus päkkadel.

Jn. 5

Takt 41. Tantsijad nummerdatakse mõtteliselt 1, 2, 1, 2, Tantsijad nr 1 toovad käed küljelt alla, teevad poolpöörde paremale ja jooksevad kolme väikese sammuga mööda kodarjoont ringist välja, hoiud käed vabalt all. Tantsijad nr 2 seisavad võetud asendis (Jn 6).

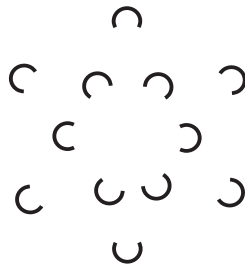
Jn. 6

Takt 42. Tantsijad nr 1 teevad 3 päkksammuga täispöörde päripäeva, käed kõrval-all. Tantsijad nr 2 langetavad käed aeglaselt kõrvale.

Takt 43. Tantsijad nr 1 teevad taktil I ja II osal kahe päkksammuga täisringilise pöörde päripäeva. Käed tõusevad kõrvale, peopesa suunatud alla. Tehes poolpöörde päripäeva, liiguvad tantsijad nr 2 parema jalaga alustades 2 jooksusammuga mööda kodarjoont välja, hoiud käed on vabalt all.

Takt 44. Tantsijad nr 1 ja 2 pöörlevad 6 päkksammuga kaks ringi päripäeva, käed tõstetud kõrvale (44. taktil tõstavad ka tantsijad nr 2 käed), peopesad all (Jn 7).

Taktid 45-48. Liigutakse kombinatsioon nr 7 taktide 5-8 tegevusega (igatsev, muretsev) ringi keskme suunas.

Jn. 7

D - OSA (taktid 49–64)

Taktid 49-56. Tantsijad ühendavad päripidises sõõris käed ja parema jalaga alustades liiguvad kombinatsiooniga nr 6 (neli korda) ringjoonel vastupäeva. Lõpetatakse päripidises sõõris.

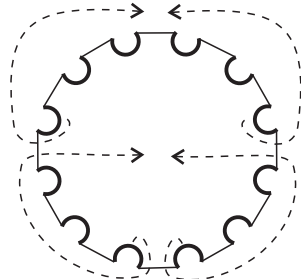
Taktid 57-58. Parema jalaga alustades astutakse 2 sirutussammu ringi keskme suunas.

Takt 59. Parema jalaga tehakse kiige ringi keskme suunas. Ühendatud käed liiguvad

ette–alla.

Takt 60. Takti I osal kantakse keharaskus üle vasakule jalale. Takti III osal tuuakse eesolev parem jalg vasaku jala juurde. Tõus päkkadele koos ülakeha painutusega taha–vasakule.

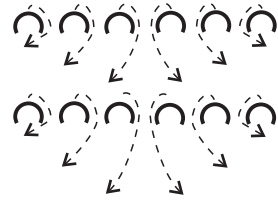
Taktid 61–64. Liigutakse 4 voorsammuga kahte viirgu (Jn 8). Lava kesk- ja ristjoonel olevad tantsijad vabastavad võtte ja viivad vabakäe seelikusse. Vasakpoolsete kolmikute tantsijad alustavad parema ja parempoolsete kolmikute tantsijad vasaku jalaga. Liikumine lõpetatakse seljaga pealtvaatajate poole (Jn 9).

Jn. 8

E - OSA (taktid 65-80)

Taktid 65-66. Viirud poolituvad keskelt. Vasakpoolsed tantsijad jätkavad liikumist parema (tehakse poolpööre päripäeva), parempoolsed (tehes poolpööre vastupäeva) vasaku jalaga. Kahe voorsammuga liiguvad vasakpoolsed tantsijad ette vasakusse nurka ehk punkti nr 2 suunas ja parempoolsed tantsijad ette paremasse nurka ehk punkti nr 8 suunas (Jn 9). Käed on seelikus. 66. takti III osal viivad parempoolsed tantsijad vasaku jala ette varbale, parem jalg kõverdatakse põlveliigesest (eeltaktiks liblik-sammule). Nii toimivad ka vasakpoolsed tantsijad, kuid ette viiakse parem jalg.

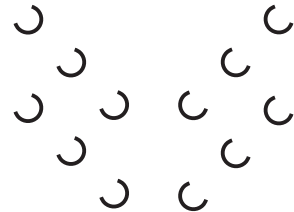
Jn. 9

Taktid 67-68. Tantsitakse 2 korda liblik-sammu. Parempoolsed tantsijad lõpetavad liikumise esipoolega punkti nr 2 ja vasakpoolsed esipoolega punkti nr 8.

Taktid 69-70. Kahe voorsammuga jätkatakse liikumist samas suunas (Jn 10).

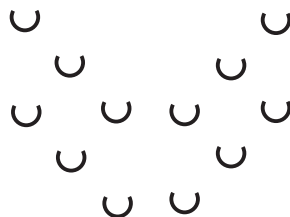
Takt 71. Tantsijad teevad koos 1/8 pöördega pealtvaatajate poole kiiksammu ette. Vabajalg jääb sirutatuna taha varbale. Käed seelikuga tuuakse ette–alla kokku (seelik suletakse).

Takt 72. Takti I osal kantakse keharaskus üle teisele jalale. Takti III osal tuuakse eesolev jalg teise jala juurde. Tõustakse päkkseisu. Seelik avatakse (Jn 11).

Jn. 10

Taktid 73-80. Vedajaks hakkab tagumise viiru vasakpoolne tantsija. Käed ühendatakse ja viirgude parempoolsed otsmised tantsijad ühendavad käed omavahel. Vasaku jalaga alustades (tagumise viiru tantsijad peavad selleks sooritama poolpöörde päripäeva) liigutakse kombinatsiooniga nr 6 (4 korda) mööda kõverikku (Jn 12). Liikumine lõpetatakse kahes viirus (tagumise viiru tantsijad jõuavad ette ja eesoleva viiru tantsijad taha) seljaga pealtvaatajate poole. NB! Tagumisse viirgu jõudnud tüdrukud ei tee 80. taktil käte vahetust.

Jn. 11

F – OSA (taktid 81-96)

Taktid 81-88. Korratakse E-osa taktide 65-72 tegevust (Jn 9).

Takt 89. Parema jalaga alustades tehakse voorsammuga täispöörde päripäeva, liikudes veidi lava tagakülje suunas (Jn 13). Käed on seelikus.

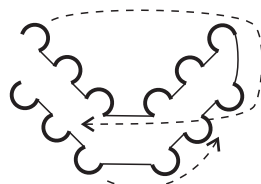
Takt 90. Takti I osal astutakse vasaku jalaga samm taha, takti II osal tuuakse parem jalg vasaku juurde päkkseisu.

Taktid 91-92. Korratakse taktide 89-90 tegevust.

Taktid 93-94. Parema jalaga alustades liigutakse kõige lühemat teed kahe voorsammuga ringjoonele. Vajadusel tehakse pööre päripäeva.

Takt 95. Koos parema jala sammuga ringi keskme poole tuuakse parem käsi kaarega eest üles ja taha-alla. Takti II osal tuuakse vasak jalg parema juurde ja vasak käsi liigub eest üles ja taha-alla. Moodustatakse päripidine sõõr (vasak-ahelvöte tagant).

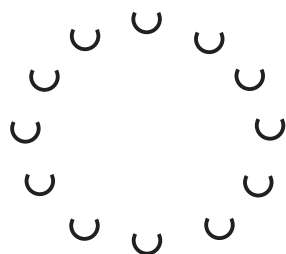
Takt 96. Tõustakse päkkseisu.

Jn. 12

Jn. 13

Jn. 14

G – OSA (taktid 97-112)

Taktid 97-104. Korratakse A-osa taktide 1-8 tegevust. 7. takti II osal teevad tantsijad, kes on seljaga pealtvaatajate poole pöörde nii, et lõpetatakse esipoolega publiku poole. Ülejäänud tantsijatel on tegevus vastavalt taktile 7. Käed vallandatakse

ja viiakse 8. taktil seelikusse (Jn 14).

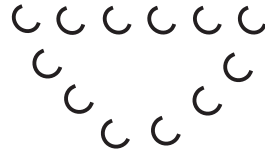
Taktid 105-110. Tantsitakse kombinatsiooni nr 7 (tee alustamine) taktide 1-6 tegevust. Moodustatakse võrdhaarne kolmnurk tipuga publikusse (Jn 15). Tagumised tantsijad moodustavad viiru ja eesmised tantsijad nurga.

Takt 111. Vasaku jalaga alustades tehakse kolme päkksammuga aeglane täispööre vastupäeva, parem käsi viiakse südame kohale. Pööret alustatakse sõna "kaoss" "k" tähe ajal.

Takt 112. Takti I osal tehakse vasakusse tagumisse nurka (punkti nr 4) kiiksamm, mis astutakse sõna "kaoss" "s" tähe ajal. Takti II ja III osal toimub tugijalast aeglane sirutumine (Jn 16).

Jn. 15

Jn. 16